

PROSTOR

Vítejte v knize *Teorie velkého třesku* a věda, důsledném rozboru oblíbeného televizního sitcomu. Svými více než dvěma sty epizodami rozdělenými do dvanácti sérií se *Teorie velkého třesku* stala významným americkým televizním fenoménem, který nejenže staví vědu do středu dění, ale přináší do hlavního proudu televize úplně nový druh postavy: vědeckého šprta.

Seriál je nepochybně populární a má významný dopad na formování postoje veřejnosti k vědcům a vědě. Přesto existuje jen málo knih, které prozkoumávají kulturní a sociální rozměry seriálu nebo vědu na pozadí jeho scénářů. Právě tomu se věnuje tato kniha. Jedná se o místy odlehčeného a jindy zase úderného průvodce *Teorií velkého třesku*. Pohlédneme v něm do zákulisí komediálních scén a scénářů a pokusíme se poskytnout kompletní vědecký a kulturní rozbor potřebný k pochopení toho, že „matika, věda a dějiny záhadu nám odhalily, že vše začal jeden velký třesk! Hej!“ jak se zpívá ve znělce seriálu.

Stejně jako jiné knihy z této řady (*The Science of Superheroes* /Věda a superhrdinové/ a *The Science of Science Fiction* /Věda ve Sci-Fi/) je i tato kniha rozdělena do čtyř sekcí: prostor, čas, stroje a příšery. Téma kosmického prostoru se v dílech *Teorie velkého třesku* objevuje často, ať už v odkazech na „nejzazší hranici“ ze *Star Treku* nebo na postavu Spocka či ve zmínkách rozlehlosti mezihvězdných hlubin kosmu a legií mrštných vesmírných lodí ve *Star Wars*. Výběr kosmických námětů v této první sekci knihy představuje široké spektrum vědeckých témat seriálem nabízených, od módních aspektů fyziky v „Paradigmatu Pána Prstenů“

po očekávání invaze mimozemšťanů v „Kompenzaci zhrzenosti“.

Některá témata jsou čistě vesmírná, jako představy mimozemského života probírané v epizodě „Batnádoba a chybný předpoklad“, či přímé zmínky o částicové astrofyzice v „Koktejlovém experimentu“. U jiných musíme jít hlouběji a chápat prostor v různých smyslech slova. Záležitost teleportace v „Jeruzalémské dualitě“ je jedinečnou formou cestování prostorem. Sheldonův snobský náhled na geologii v díle „Reputace v sázce“ je zpochybněn úvahami o zeměpisném prostoru na naší planetě a významu role, kterou planetární geologie sehrála v odhalování pravdy o lidském putování na Zemi.

A konečně přemýšlíme také o prostoru historickém. Sheldonova slavná hra „Zábavné vlajky“ se objevuje mimo jiné v epizodě „Valentýnské extempore“. Zde se zamyslíme nad dějinami mnohých národů Země v kontextu honu za mocí a dobývání prostoru, záboru cizího území ve snaze rozšířit vlastní teritorium neboli geografický prostor a vydobýt si své místo na výsluní. Zde mluvíme o dobývání prostoru doslova a do písmene. V kapitole o „Efektu světélkující rybky“ Sheldon naneštěstí opět projevívá svou neznalost geologie, pročez prozkoumáme jeho tvrzení, že na jeskyních není vůbec nic zajímavého a podíváme se na význam podzemních jeskynních prostor pro ty, kteří sní o cestování do vzdálených koutů Sluneční soustavy i dál.